

Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) - Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás középiskolás diákok, nyelvtanárok és a Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak és oktatóinak részvételével
EFOP-3.2.14-17-2017-00001

A Myers-Briggs személyiségtipológia felhasználása a nyelvoktatásban az EFOP LÉNYEg projekt keretein belül

Kaiser Csilla

*Szegedi Tudományegyetem
angol-német osztatlan tanárszakos hallgató*

1. Bevezetés

A Szegedi Tudományegyetem EFOP Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt elnevezést viselő projektje 2018-ban indult; kitűzött célja pedig az, hogy az egyetem nyelvszakos hallgatói még a kötelező gyakorlatuk előtt élményalapú nyelvórákat tarthassanak középiskolás diákoknak. Ez nagyszerű lehetőség mindenkinek, hiszen a középiskolás diákok informális keretek között, egy nagyon laza légkörben is foglalkozhatnak a nyelvvel, ami nagyon nagy motiváló erővel bírhat. A hallgatók számára pedig azért nagyon javallott a részvétel, mert kipróbálhatnak különböző módszereket, feldolgozhatnak bármilyen nyelvi érettségihez köthető témát, és az iskolai tanítási gyakorlattal már némi tapasztalattal nézhetnek szembe. Én magam is részt vehettem a projektben; három angol nyelvű nyári tábor és egy féléves angol szakkör, valamint egy némettábor, és három félév közbeni német szakkör van már mögöttem. A résztvevők nyelvi szintje nagyon különböző volt; még az adott csoportokon belül is. Az alábbiakban azt szeretném bemutatni, hogy hogyan dolgoztam fel a Myers-Briggs típuselméletet a tanulókkal.

A témaválasztásom fő oka, hogy ez az elmélet nagyon közel áll hozzám, és nagyon célravezetőnek tartom ezeknek az ismereteknek az elsajátítását. Az érettségi szempontjából is nagyon hasznos lehet, ha a „Személyes vonatkozások, család” vagy az „Ember és társadalom” témakörökre gondolunk. Nagyban hozzájárulhat önismeretünk fejlesztéséhez, és a körülöttünk lévő emberek megértését is elősegíti. Úgy gondolom, bárkinek a javára szolgálhat, ha egy kicsit belelát ebbe a tipológiába, hiszen a személyiség egy mindenkit érintő téma, amiről a fiatalok szívesen beszélgetnek, ily módon a nyelvtanulásban is motiváló lehet, emellett érettségien is érinteni lehet. Ezért arra jutottam, hogy ez a projekt jó lehetőség arra, hogy ezt a személyiségtipológiát megismertessem másokkal. Habár a téma eléggé elméleti és nagy szókinccsel operál, mégsem volt kétségem afelől, hogy valamilyen formában minden nyelvi szinten (A2-től) tudjon működni; angolul és németül egyaránt.

Az MBTI személyiségteszt

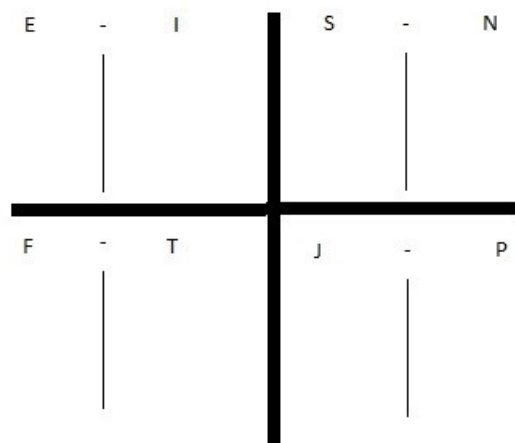
Az MBTI (Myers-Briggs Type Indicator) egy introspektív személyiségteszt, amely Carl Gustav Jung megállapításán alapszik, miszerint létezik nyolc kognitív funkció. Ezt Katharine Cook Briggs és Isabel Briggs Myers dolgozta tovább, és a személyiségdimenziókkal kibővítve megalkották az MBTI-t (lásd pl. Domino és Domino, 2006; Wyman, 2001). Az elmélet szerint 16 személyiség típus van, 16 féle „személyiségmag”, ami köré épülhet a jellemünk. A típusok mindegyike az extravertált-introvertált, a realista-intuitív, az érzelmes-logikus és a tervező-spontán kontinuumon helyezkedik el; így jön létre a 16 típus (Erős és Jobbágy, 2001). Nagyon sok online leírás létezik magáról a rendszerről és a 16 különböző típusról is, amik nagyon jó alapanyagként szolgálhatnak különböző olvasásértékes feladatokhoz, és kiváló téma a beszédkésztség fejlesztéséhez is, hiszen saját magáról/közeli ismerőseiről bárki szívesen olvas és beszél.

MBTI az osztályteremben

A továbbiakban az MBTI oktatásban való felhasználhatóságát szeretném bemutatni egyfajta általam kipróbált logikai sorrendet követve. Úgy gondolom, először mindenképpen a négy személyiségdimenziót érdemes átvenni a diákokkal. Ezek után célszerű velük kitöltetni egy rövid, egyszerű tesztet. Az általam felhasznált igaz-hamis kérdőívet eddigi ismereteim és a “16personalities” oldal alapján készítettem el (lásd függelék), hogy a foglalkozás időkeretébe biztosan beleférjünk, és ne kelljen nagyon hosszú szövegeket olvasniuk. Ezek után rövid, átfogó leírásokat osztottam ki nekik, amik alapján eldönthették, mennyire tudnak azonosulni a kijött eredménnyel. A következőkben kétféle feldolgozási módot szeretnék bemutatni; az egyiket egy nyolcfős A2-B1-es csoporttal csináltam, a másikat pedig egy nyolcfős B1-B2-es csoporttal. Az elsőt nevezzük A csoportnak, a másikat B-nek.

A személyiségdimenziók megismerése az A csoporttal

Az A csoporttal egy egyhetes tábort töltöttem együtt, aminek a keretein belül napi négy órát foglalkozhattunk a német nyelvvel. Ez a téma egy ilyen négyórás foglalkozásból 60 percet vett igénybe. Első lépésként a négy személyiségdimenziót (lásd Függelék) ismerttettem meg velük, ami azt jelenti, hogy nyolc rövid szöveget kellett feldolgozniuk. Szintjüket tekintve ezt együtt tettük meg, plenáris formában. Először felírtam a táblára a – vélhetően – ismeretlen szavakat, amiknek a jelentését előre megbeszéltük. Ezek után felváltva olvasták fel a dimenziókat, majd – dimenzióként haladva – közösen megállapították, szerintük mik a kulcsszavak az adott részből. Ezek után kijöttek a táblához, és fel is írták őket a megadott formában (lásd 1. ábra). Ez a rész összesen 20 percet vett igénybe.

1. ábra: A személyiségdimenziók megismerése a B csoporttal (táblakép)

A B csoporttal angolul dolgoztunk, és velük is egy egyhetes tábort tölthettem együtt. Náluk is 60 percet vett igénybe ez az etap. Mivel a B csoport nyelvileg magasabb szinten volt, náluk rendkívül alkalmasnak találtam az ún. mozaikmódszert, miszerint négy csoportra osztottam őket. Minden csoport kapott egy dimenziót, amit önállóan kellett feldolgozniuk és maguktól megtalálniuk a kulcsszavakat. Ha ezzel készen voltak, előadták egymásnak angolul a saját részüket. Először minden pár két tagja mutatta be egymásnak az adott személyiségdimenzió két oldalát, majd a párok egymásnak is bemutatták őket a kulcsszavak kiemelésével. Mindezek után pedig felváltva jöttek ki a táblához a saját dimenziójukhoz tartozó kulcsszavakat felírni, közben a csoport többi tagjának is bemutatva a saját részüket, szóban összefoglalva. Ez a rész náluk is 20 percet ölelt fel.

A kérdőív kitöltése a két csoporttal

Következő lépésként az A csoportban kiosztásra kerültek a kérdőívek (lásd függelék). Összesen 12 állításról (mindegyik dimenzióhoz tartozott három) kellett eldönteniük, hogy igaznak érzik-e magukra vonatkoztatva vagy nem. A mondatokat felváltva olvasták fel, amiknek a jelentését részletesen megbeszéltük együtt, mielőtt eldöntötték volna, hogy igaz-e rájuk vagy sem. Mindig csak azután haladtunk tovább a következő mondatra, miután mindenki jelezte, hogy készen van. Miután ezen végigértünk, a megoldókulcs alapján dimenzióként visszafejtettük a típusaik betűit. Ezek után mindannyiuk típusát felírtam a táblára, és mellé rovátkáival jeleztem, ha valaki másnak is ugyanaz a típus jött ki, ezáltal egy kis statisztikát készítve a csoporton belül. A kérdőív kitöltése körülbelül 10 percet vett igénybe. A B csoportnál az előbb leírtakhoz képest annyi változás volt, hogy először a vélhetőleg ismeretlen szavakat felírtam a táblára, majd miután azokat megbeszéltük, teljesen csendben dolgoztak egyedül.

A saját típus megismerése a két csoporttal

A következő lépésként az A csoportban kiosztottam mind a 16 típus leírását (lásd függelék). Mindenki kikereste a sajátját, felolvasták egymás után, majd közösen értelmeztük őket. Ezután reflektálhattak arra, hogy mennyire értenek vele egyet. Igyekeztem a foglalkozáson végig németül beszéltetni őket, de ennél a résznél helyenként engedtem, hogy magyarul is megszólaljanak. Ez a rész összesen 15 percig tartott. A B csoportban a diákok saját típusaikat magukban olvasták el, majd csak a reflexióikat osztották meg a csoporttal angolul.

Lezárás

Miután végeztünk, a hivatalos MBTI-vel foglalkozó oldalt (16personalities.com) is megmutattam a diákoknak magyarul, és megnéztük, hol találják meg a hosszabb, részletesebb tesztet, valamint a most kijött típusaik leírását is megmutattam nekik. Leginkább az a rész tetszett nekik, ahol az adott típussal rendelkező hírességeket sorolta fel az oldal. A legvégén pedig posztert készítettünk mindkét csoporttal; a saját típusaikat kellett megjeleníteniük egy nagy A3-as lapon. Végül pedig nagyon fontosnak tartottam hangsúlyozni, hogy ez a rövid teszt nem minősül diagnosztizálásnak, és hogy a feladatnak kizárólag az érdeklődést felkeltő, nyelvgyakorló célja volt. A téma zárása körülbelül 15 percet vett igénybe.

A téma továbbgondolása

Úgy gondolom, ezt a témát 45 perces tanórai kereteken belül is rendkívül hatékonyan fel lehet dolgozni. Az óra elejére tervezhetünk valamilyen személyiséggel kapcsolatos 5 perces bemelegítő feladatot, például gondolhatnak három szóra, ami leírja őket, majd ezeket cetlire leírhatják, és miután összeszedték, sorban húzhatnának belőlük és felváltva kitalálnák, hogy vajon ki írhatta. Ezek után a dimenziókra ugyanúgy rászánhatnánk a 20 percet, a tesztelésre a 10-et, végül pedig az értékelésre elég lehet a 10, mivel önmagunkról beszélni kicsit kötetlenebb dolog, kevesebb időt is ki lehet vele tölteni hiányérzet nélkül.

Úgy vélem, hogy az MBTI a fent leírt konkrét felhasználhatóságon kívül rengeteg más lehetőséget rejt magában órán. Akár plakátot is készíthetnének a diákok a saját típusukhoz, de egy hosszabb önismereti projekt része is lehet. Továbbá szituációs játékokra is alkalmas lehet. Esetleg nyelvileg vagy szókinccs szempontjából gyengébb csoportoknál le lehet redukálni a feladatsort csak a kérdőív kitöltésére és a saját típus elolvasására is.

Eddig több angolos és németes csoportom is volt, és úgy gondolom, mindegyikben ez volt az egyik legkedveltebb téma. Természetesen több segítséget kellett adnom alacsonyabb szintű csoportoknál, de úgy érzem, a téma sikeres volt. Elsősorban azért gondolom ezt, mert többször is jelezték, hogy később utánaolvastak a

témának a szabadidejükben is. A témafeldolgozás sikerességét mutatja az is, hogy amikor ismétlődő feladatot vittem nekik több foglalkozással később (például szókirály vagy történetírás megadott szavakkal), és felsoroltam korábban tanult szavakat, az MBTI-vel kapcsolatosakat mindig tudták.

Források

- Erős I., & Jobbágy M. (2001). A Myers-Briggs Type Indicator Magyarországon. *Alkalmazott Pszichológia, 2001(3)*, 35–51.
- Domino, G., & Domino, M. L. (2006). *Psychological testing: An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wyman, P. (2001). *Three Keys to Self-Understanding: An Innovative and Effective Combination of the Myers-Briggs Type Indicator, the Enneagram, and Inner-Child Healing*. Gainesville, FL: CAPT.

Online források

<https://www.16personalities.com/articles/our-theory>

<https://www.myersbriggs.org/my-mbti-personality-type/mbti-basics/the-16-mbti-types.htm?bhcp=1>

<https://www.verywellmind.com/the-myers-briggs-type-indicator-2795583>

Függelék

A személyiségdimenziók angolul

(átdolgozott, egyszerűsített forrás: <https://www.16personalities.com/articles/our-theory>)

Introverted people like private activities and get tired by social interaction. They are sensitive to external stimulation (e.g. sound, sight or smell) in general.

Extraverted people like group activities and get energized by social interaction. They are enthusiastic and more easily excited than introverts.

Sensing people are very practical and down-to-earth. They have strong habits and they focus on what is happening or has already happened.

Intuitive people are very imaginative, open-minded and curious. They prefer novelty over stability and focus on hidden meanings and future possibilities.

Thinking people focus on objectivity and rationality, prioritizing logic over emotions. They tend to hide their feelings. For them efficiency is more important than cooperation.

Feeling people are sensitive and emotionally expressive. They are more empathic and less competitive than the Thinking types, and they focus on social harmony and cooperation.

Judging people are thorough and highly organized. They value clarity and predictability, preferring structure and planning to spontaneity.

Perceiving people are very good at improvising and seeing opportunities. They are flexible and relaxed, and they like keeping their options open.

A személyiségdimenziók németül (az angol verzió saját fordítása)

Introvertierte Menschen mögen privaten Aktivitäten und werden müde durch soziale Interaktionen.

Extravertierte Menschen mögen sozialen Gruppenaktivitäten, und sie sammeln Energie aus den sozialen Interaktionen.

Menschen mit Sensorik: sie sind praktisch und einfalllos. Sie haben starke Gewohnheiten und sie fokussieren sich auf was wirklich passiert oder schon passiert ist.

Menschen mit Intuition: Sie sind sehr fantasievoll, offen und neugierig. Sie präferieren Neuheit und nicht Stabilität, und sie fokussieren auf die versteckte Bedeutung und auf die Möglichkeiten in der Zukunft.

Denkende Menschen fokussieren sich auf die Objektivität und Rationalität, und sie finden Logik wichtiger als die Gefühle. Sie können ihre Gefühle verstecken, und sie finden Effektivität wichtiger als Kooperation.

Fühlende Menschen sind sensibel und sie drücken ihre Emotionen aus. Sie sind nicht so kompetitiv und sie fokussieren sich auf Harmonie und Kooperation.

Planende Menschen mögen planen, sie sind gut organisiert. Sie mögen Kalkulierbarkeit und Strukturen, und sie mögen Spontaneität nicht so sehr.

Suchende Menschen mögen improvisieren und sie können die Möglichkeiten immer bemerken. Sie sind flexibel und ruhig, und sie mögen spontan sein.

A teszt angolul

(saját fejlesztés a következő oldal alapján: <https://www.16personalities.com>)

Find your personality type! 😊

1.

It doesn't bother me when I am at the center of attention.

I usually talk before I think, I react fast to sudden events.

I get tired when I spend too much time alone, and I get energized when I spend time with my friends.

2.

I tend to speak literally, rather than figuratively.

I think it is more important what something is than what something can be.

For me facts are more important than theory.

3.

Efficiency is less important than harmony.

Reflecting on other people's emotions is easier than reflecting on their logic.

For me it is hard to make an objective decision.

4.

I don't mind if I don't have a well-structured plan, I like improvising.

I don't like taking responsibilities that can put my freedom and flexibility into danger.

I don't like categorizing things.

Your type: ____ ____ ____ ____

A teszt németül (az angol verzió saját fordítása)

Finde deinen Persönlichkeitstyp! ☺

1.

Es ist kein Problem, wenn ich im Zentrum der Aufmerksamkeit stehe.

Ich rede bevor ich denke, ich reagiere auf die Ereignisse schnell.

Ich werde müde, wenn ich zu viel Zeit allein verbringe, und ich werde energievoll, wenn ich mit Freunden spreche.

2.

Ich spreche eher wortwörtlich als figürlich.

Ich denke, dass es wichtiger ist, was etwas wirklich ist, als was etwas sein könnte.

Für mich sind Tatsachen wichtiger als die Theorie.

3.

Harmonie ist wichtiger als Effektivität

Es ist einfacher für mich, auf die Emotionen anderer Leute zu reagieren, als auf ihre Logik.

Es ist schwer für mich, objektiv zu sein.

4.

Es ist kein Problem, wenn ich keinen gut strukturierten Plan habe; ich improvisiere gern.

Ich vermeide Situationen, die meine Freiheit und Flexibilität bedrohen.

Ich mag es nicht, wenn ich kategorisieren muss.

Persönlichkeitstyp: ____ ____ ____ ____

Megoldókulcs:

Ha az első résznél több igaz állítás van, mint hamis, a betű: E, ha kevesebb: I

Ha második résznél több igaz állítás van, mint hamis, a betű: S, ha kevesebb: N

Ha a második résznél több igaz állítás van, mint hamis, a betű: F, ha kevesebb: T

Ha a negyedik résznél több igaz állítás van, mint hamis, a betű: P, ha kevesebb: J.

A típusok leírása angolul

(forrás:<https://www.myersbriggs.org/my-mbti-personality-type/mbti-basics/the-16-mbti-types.htm?bhcp=1>)

ISTJ: You are quiet, serious and reliable, and people can always count on you. You find logic, traditions and order really important.

ISFJ: You are quiet, friendly and responsible. You notice and remember small details about people who are important to you and you always consider how others feel. You find traditions, harmony and order really important.

INFJ: You always want to find the meaning in ideas and relationships. You want to understand what motivates people. You have a clear vision about how you can serve the common good.

INTJ: You have an original mind, and you want to achieve your goals. You can easily see long-term perspectives. You are sceptical and independent, and you have high standards.

ISTP: You are tolerant and flexible. You observe quietly the events, and if there is a problem, you can solve it quickly. You analyse how things work and you always find what the problem is.

ISFP: You are quiet, friendly, sensitive and kind. You enjoy the present moment. You like to work in your own pace and time. You are loyal to your values and to people who are important to you.

INFP: You are idealistic and loyal to your values and to people who are important to you. You are curious and flexible, and you can see possibilities quickly. You want to understand people.

INTP: You always want to find logical explanations. You are quiet, flexible and you are interested more in ideas than in social interaction. You can focus on solving problems.

ESTP: You are flexible and tolerant; you want immediate results. You find theories boring. You focus on the here-and-now, you are spontaneous and like being with others. You can learn best through doing things.

ESFP: You are outgoing, friendly and accepting. You love life and people. You like making work fun. You are flexible and spontaneous. You learn best through trying a new skill with other people.

ENFP: You are warm, enthusiastic and imaginative. You always see possibilities. You want appreciation from others, and you like giving support to others. You are spontaneous and flexible, and you can improvise.

ENTP: You are quick, clever and outspoken. You like solving interesting problems. You can read people and you find routine boring.

ESTJ: You are practical, realistic and confident. You like organising projects, and you want to solve the problems as quickly as possible. You want everything to be logical.

ESFJ: You are warm-hearted and cooperative. You want harmony and peace. You like working with others and being on time. You notice what others need and you want to be appreciated.

ENFJ: You are warm, empathetic and responsible. You can see what others feel and what motivates them. You find potential in everyone; you are sociable, and you can inspire others.

ENTJ: You are honest, confident and you are ready to lead. You can quickly find what is not logical. You enjoy long-term planning. You are very informed, and you enjoy making your knowledge bigger.

A típusok leírása németül (az angol verzió saját fordítása)

ISTJ: Du bist leise, ernst, und man kann dir immer vertrauen. Du denkst, dass Logik, Tradition und Ordnung sehr wichtig sind.

ISFJ: Du bist leise und freundlich. Du bemerkst und erinnerst dich an kleine Details in Bezug auf anderen Menschen, die für dich wichtig sind, und du kümmerst dich um die Gefühle von anderen Menschen. Du meinst, dass Tradition, Harmonie und Ordnung sehr wichtig sind.

INFJ: Du willst immer die Bedeutung von Ideen und Beziehungen finden. Du willst verstehen, was andere Menschen motivieren kann. Du hast eine klare Vision, wie du zum gemeinsamen Guten beitragen kannst.

INTJ: Du hast ein originelles Denken, und du erreichst deine Ziele. Du kannst zukünftige Perspektiven verstehen. Du bist immer skeptisch und unabhängig, und du hast hohe Standards.

ISTP: Du bist spontan und lebhaft. Du beobachtest die Ereignisse, und wenn es ein Problem gibt, kannst du es einfach lösen. Du analysierst, wie die Sachen funktionieren, und du findest immer heraus, was das Problem ist.

ISFP: Du bist leise, freundlich, sensibel und nett. Du genießt die Gegenwart. Du willst in deinem eigenen Tempo arbeiten. Du bist deinem Wertesystem gegenüber loyal und gegenüber Menschen, die dir wichtig sind.

INFP: Du bist ein Idealist und deinem Wertesystem gegenüber loyal und gegenüber Menschen, die dir wichtig sind. Du bist neugierig und flexibel, und du siehst viele Möglichkeiten. Du willst die Menschen verstehen.

INTP: Du willst immer logische Erklärungen finden. Du bist leise, flexibel und du findest Ideen wichtig. Du kannst dich auf die Problemlösung fokussieren. Du magst Sachen, an die du dich schon gewöhnt hast.

ESTP: Du bist flexibel und du willst sofortige Ergebnisse. Du fokussierst dich auf das Hier-und-Jetzt, du bist spontan und du verbringst gern Zeit mit anderen Menschen. Du kannst am besten lernen, wenn du etwas auch ausprobieren kannst. Du suchst nach Abenteuer.

ESFP: Du bist freundlich, tolerant und sehr sozial. Du liebst das Leben und die Menschen. Du bist flexibel und spontan. Du kannst am besten lernen, wenn du es mit anderen Menschen ausprobieren kannst. Du suchst nach Abenteuer.

ENFP: Du bist warmherzig, begeistert und fantasievoll. Du siehst Möglichkeiten. Du brauchst die Akzeptanz von anderen Menschen, und du möchtest sie unterstützen. Du bist spontan, flexibel und du kannst improvisieren.

ENTP: Du bist klug und formulierst schnell Witze. Du magst interessante Probleme zu lösen. Du kannst die Menschen verstehen, und du findest Routine langweilig.

ESTJ: Du bist praktisch, realistisch und selbstsicher. Du organisierst gern Projekte, und du willst Probleme sehr schnell und effektiv lösen. Du willst, dass alles logisch ist.

ESFJ: Du bist warmherzig und kooperativ. Du brauchst Harmonie und Frieden. Du arbeitest gern mit anderen Menschen und dir ist es wichtig, pünktlich zu sein. Du bemerkst, was die anderen Menschen brauchen, und du brauchst Akzeptanz.

ENFJ: Du bist warmherzig, verlässlich und mitfühlend. Du verstehst, was andere Menschen fühlen und was sie motiviert. Du findest das Potenzial in den Menschen, du kannst Andere inspirieren und du bist sozial.

ENTJ: Du bist ehrlich, selbstsicher und du führst gern. Du kannst schnell finden, was nicht logisch ist. Du planst gern in die Zukunft. Du bist sehr informiert und du magst es, deine Kenntnis zu erweitern.